

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr.
Nyugodt számla áron: 18 havi letétele.
Előfizethető csupán a kiadóhivatalban lehet B.-Gyarmaton.

Előzetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
A lap szellemi részére a a nyúlásra vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetési díja: három hasábos posztos 6 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan csökkenthetők.
Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.

Nyúlási garancia sor: 20 kr.

Előzetési felhívás!

A „NÓGRÁDI LAPOK“

1892. évi II. feléire.

Előfizetési árak:

Egész évre 6 frt — kr.
Félévre 3 frt — kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.
Egy hónapra — frt 50 kr.

Felkérjük egyszermind lapunk t. előzetését, hogy bármilyen hiányosítást és előfizetéseiket megújítani szíveskedjenek.

Kék László,
Munkácsy utca 10. sz.

Juróth Danó,
Hortobágyi utca 10. sz.

A Nógrádvármegyei Tanítótestület.

A mit nem tehetnek meg egyesek, azt megteheti az egyesülés.

A Nógrádvármegyei Tanítótestület 17 éve áll fon. S ha annyi évi fenállása után más érdeme nem volna — mint létfenntartása, akkor is elegendő lett hívatásának.

Nézünk körül! Hány megye dicsőkedhetik olyan — mondhatni — még elég erős tanítóegylettel, mint Nógrádmegye!

Az alkotmány visszaállítására minden téren — úgy a nevelés és tanításban is — tömörülésre ösztönöz az egyetértő tartozókat. A művelt közből mintájára számtalan egyletet alkottunk s tagadhatlan, sokat tettek ezen egyleteink közügyünk javára.

A népoktatásügy embereinek összeműködése sok tanügyi dolgot világított meg, sok tanügyi dolgot vitat és tesz megvilágított s a tanítóság összeműködésével, törekvésével elősegít. Ezen egyletekben nőtt és fogja magát nevelni a tanítóság számbavehető nemzeti-művelő tényezővé. Abban, hogy manap a népoktatásügy megalkotta tanügyi közvéleményét, a tanítótestületi életnek nagy része van. Az egészben egy a sajnós: kapra-kaptunk az egyetértő szervezkedésen, felbuzdult a sokáig pihent társulási ösztön, majd minden megye testületét

szerveződtől s most mind inkább halványuló fényként oszladozik a testületi élet. A nagy lefegyverzésből átkentél nélküli közönybe süllyedés lerőre és korbátságoknak tanholna elő, ha nem volna kivétel.

Hála a Nógrádmegyei Tanítótestület megalkotásának és fentartásának, egyre szilárdan áll. megtartja rendszeres köz- és körleveleit, s nemcsak hogy megtartja, de tartalmat is lelbel beléjük. A törvényben annyira kiránt tanítói személeti, az iskolai szervezettel fokélyesbíti, a nevelés és tanítás kiráncalmait mind mélyrehatóbban fejleszti, előbbre viszi tehát a népiszkola fejlesztését, a tanítóságban kedvet támaszt művelni behatóbban a nálunk vajmi mostoha fejlettségnek örvendő elméleti és gyakorlati nevelés és tanítástudományt, a szolgálatképteleneke kitar: jeszti figyelmét és lehetőre igyekszik tenni, hogy az egyesületi tömörülés anyagilag is kárpótoljon: gyűjt a tanítói árvaház javára, az Eötvös alapra.

Anyagi hasznát, valamint erkölcsi eredményezeit a nógrádi tanítótestület. Megteremté az országos árvaházi alap mintájára a Nógrádvármegyei tanítók árvái számára a 3000 frtos alapot s egy második ilyen alap megteremtését csodálják tőze ki. Szerzett magának eddig 1500 frtyit vagyont 300 forinttal járult az árvaalaphoz s van jövedelmező földrajza, hozzájárult az Eötvös alap növeléséhez, van szép mintegy 600 kötetes számláló könyvtára, adott ki a megyei iskolák számára pályakoszorúzott földrajzot és hozzá írt módszertani vezérpályát, megjutalmazott egy növeléséről írott pályaművet. Nyitott tért s tart nyitva szabadon választást és meghatározott tanítás- és neveléstudományi tételekre. Tanszerműzeumot létesít. Rendezett sikerült és tanulságos tanszerkiállításokat. S mennyi jancs eszmét, karolt fel, megpendített és tárgyalni tanácskozásai folyamán!

Alig van a tán nem volt közgyűlés, melyen gyakorlati mintatanítás s azt követő hasznos bírálatok ne lettek volna. Nem mult el egy közgyűlés sem a népiszkola hívatásakorba vágó, vagy magas színvonalon álló neveléstudományi, vagy módszertani felolvasások nélkül. Ott van az alapszabályokban, hogy minden közgyűlésen legyen vitatétel. Ez mind-

eddig megtörtént s mindenkor a leggyakorlatibb, népiszkolában leghasznosíthatóbb vitatétételekkel. Még dalegylete is van.

Sok megpróbáltatásnak volt kitéve a Nógrádmegyei Tanítótestület. Legmósbóbban halottól a felekezeti tanítók külön egyletekbe tömörülése. Azóta keresőbb tagja van, de munkásságuk erősebb.

Az a tudat, hogy felekezeti különbséget miatt nem tudtak szerveződni erős általános tanítóegyletek, kedvet csökkentő. Egy nagy célzért bevált minden tanítótestület. Miért ne lehetett volna annak elősére együttesen fáradsunk?

A közönség nem pártolt el egyletünkől. Amé volt s a jelenben is az — a közgyűlések, a tanügyi iránt feleklődések — a Nógrádmegyei Tanítótestülettel szemben tanúsított áldozatkészsége s a közgyűlések helyein tapasztalt vendégvonzat. Alig volt közgyűlés, melyben a közönség jelentékeny rész ne járult volna a tanítótestületi közgyűlések sikerre megtartásához. Salgó-Tarján, B.-Gyarmat, Losonc, Szirák, N.-Verőcze, mind szívesen szokták fogadni a hozzájuk tanácskozára egybegyűlt tanítótestületet, szívesen rendeznek hangversenyt, műkedvelői előadást, táncszínházat. A nógrádmegyei árvaházi alapnak így sikerült összerövidnie. Az Eötvös alaphoz nagyobb részt a tanítóság járult, de a közönség sem riadt meg tőle, a jötekközöszt estélyek jövedelmeirel megővelte.

Öt év multán — egyéb helyeken tartott gyűlések után — eddigi gyakorlatához híven folyó évben B.-Gyarmaton fog tartani rendszeres évi közgyűlést. Melynek tárgyai lesznek a folyó évtől kivül Szeff J. elbonyt losoncai tanítóképző intézet tanár felet emlékbeszéd, gyakorlati előadás s a helybeli városi ördintészetben, ily című nevelés tudományi értekezés „Paedagogia a romanikában” s a nevelés- és tanítással foglalkozókat s az orvosai körök érdeklő ezen vitatétel. „Milyen irást hozunk be a népiszkolába — dűltet-e, vagy állót?”

A közgyűlés napja estéjén jótékonyesté, az árvaház és Eötvösalap javára rendezett táncszínház lesz s az aztán következő napon a szűdtől, de dírsó drégeli romokhoz kirándulás, felelevenítele s

TÁRCZA.

Gimesi gróf Forgách Ferencz szécsényi véghad főkapitánya, barsi főispán.

— Történelmi elbeszélés, írta V. Már. —

(Folytatás)

(9)

„Laki ábránd! . . . és az ábrándok között aludt el boldogan, végőrdra, hogy ábrándjai még az álomba is beleműködjenek.

A férfiak kora reggel keltek fel, Hadethin és Zsolna közötti társaság sűrűn morgott a nép — boróttal tisztították a lajait, ésszaki részén, a nők részére kis emelvényt táloítottak össze.

Reggel 8 órákor már minden készen volt, a várból leereszkedtek a vendégek, a nők helyüket elfoglalva várak a közdöket — a férfiak is csoportosultak, végre megállamlott a trombita hangja és a kőzdöreknél először is Melsbacher Gidó jött meg. — Miután meg gróf Forgách Ferencz még nem jött, Gidó úr végig nézett a megjelenésen, a nőket üdvözölve, langyel varipáján körül lovagolta a versenyt.

Melsbacher Gidó magas, izmos, karcsú természetű volt, testét szubony fűtte, minden díszlet nélkül, fején azonban sítak, mellőre páncélt volt feleresztve.

Már törelmetlenkedni kezdtek, Gidó uram egész elbizakodva nézett körül, — hitte, hogy Forgách nem fog megjelenni, midőn egyszerre megfordamlott a már ismerős trombita és Forgách Ferencz egy gyönyörű pejloron a porondra lovagolt.

Először is a nők felé ment, ott az emelvényen az első helyen őt Zunyog Zuzsannát, ki a legkedvesebb man eszének látott, azelőtt finom nőies vonásokkal, sőtét gemitenyésin hajjal, melyet grönnyös fejkötő szortított hátsóhátsához, üdvözölé; ki ábrándos tekintetűt két szemével vizionát az üdvözlet — ezután üdvözölt a mellette álló Katalát és annak anyját, végre a többi nőket. Sugár alak volt ő is, törökösen lenyírt tarkóval, a

melynek csak homloka fölött volt egy kender lincse meghagyva. Arcvonásai szabályosak — fején kis kucsmás.

A bírák Pongráz György, Szentiványi Mihály és Pronay Mátyás voltak. A jelszó pedig Pálffy András kapitány.

Mielőtt össze csaptak, figyelmeztették Forgáchot, hogy nem egyenlő lesz a bírák, mert Gidó úr náluk és páncéllal van vértetve; míg ő szabad testtel fogna vele vívni? Ötökodjék ő is hasonlóan.

Forgách visszaválaszta Pronay ajánlatát, s ezzel egy-mással szembe állott a két hadakozó.

Pálffy András jól adta, s az első összecsapásnál Gidó uram sarkja elrepült, mely majd az ott éscorgó Mátyás diák fejére zuhant.

A valóságos viadal csak ezután volt. Melsbacher összentette minden erejét, ügyességét és egy oldal csökkeléssel, sikerült Ferencznek egy grengre vágást adni.

A vér végig futott az arcra, s ennek látására Katal ajkáról egy sikoltás tört ki; de e percében Gidó — egy ki nem kerülhető kemény vágás folytán megingott a nyeregben s az egész társaság örömeire loráról lebukott.

Forgách lón a göröcs s mint ilyen közeledett az emelvényhez, törökösre kendőjével a sziavárgó vért. A várból kitüntetéssel oda adta a Katal által himzett ló-takarót. Arra pedig hozta közeledve egy himsett kendőt nyújtott által, hogy sebot annak közebe be — mondva: lovag úr! ezzel a kendővel kösse be fejét a sebo hamar gyógyuland s a kendő szerezését fog hozni.

— Köszönöm szép kisajomány, volt a világs — a kendőt átvette, s fejét Dóra segítségére be is kötötte. Miután Forgách feje belőn költre, a nyert ló-takaróval, lassú lépésekben a vár dombja felé haladt, követe az egész társaság által. Utóhátsón Dóra Ferenczhez közeledett s sárga: „Kegyelmednek a kendőt nem én, hanem Katal küldötte” Forgách boldog volt.

Gidó barátunk, miután az esés folytán lába kifacsamadott; hordágyon vitette magát; sűrű a lovát, mert szerinte lorának ügytelensége folytán lett legyőzött.

Jakucs délután hosszabban beszégetett Zunyogh Gáborral s a beszélgetés után a vár ura igen rossz kedvével. A városi akor vendégek közül csakit nem tartóztatott vissza, szintén látta az viselkedését, hogy távozhatnak örül.

Budethinben csodálatos. A vár ura az amony asszonyjába sietett, hol néjének könylatkozatta, micsinai Katal, Jakucs János jegyese.

A nő merden nézett férje szeméi köze, — sádsor: nem érte — ugyan azon kérdést ismételt: „de kegyelmed azt hiszi, hogy Katal férjhez fog menni Jakucséhoz”? Igen! férjhez fog menni, mert én úgy akarom.

De megmondotta kegyelmed, hogy Katal inkább meg fog halni, mintsem ahhoz az utálatos emberhez nőül megyen?

Ha meghal? ettemeljük, tudod jól, az okoskedést nem trórum — az az én háttörözt akarom és megkövetelem, hogy a leányt ellenkezőre ne hátrótd: mert akkor mindkettőtöknek velem grűlök meg bajotok.

Felületet be sem várva — távozott. Szegény anyja szegén, bb Katal!

Az anyja ismertül szarok férjé, s leányának elmeodó atya akvártál.

A leány, mikor az anyja elmondá, hogy Jakucséhoz kell férjhez mennie, mert az atya háttörözt akarata, minden nő nélkül — merőm nézett maga elé — feje szűdtől kezdett s — ömmerogott.

Az anyja erre sikoltásba tört ki, a sikoltást a folyozón menő férj is meg hallotta, ki újra neje szobájába ment, hol látva leányát álvira s padomaton, hídgyen tá-múlt reá s vizez bosatott és Katalát fellocsolatta s végre reá parancsolt, hogy ne komédizsásk, mert a himmedeti szavát minden körülmények közdöt megfogja tartani.

Ezen családi esemény után mindig ismétlődtek új és új s szomorúbb családi jelenetek.

Katal, Annával gyakrabban találkoztott és en hitatatta őt, sőt egy ízben Ferencztől levelet is adott át neki, mely levelet új erőt és bátorodgot arajtott a kőndelmére, kördött is — még kűsdöhetett.

(Folytatás következik)

igyekezik előmozdítani. (Már is több ezer forintot magán alapítványt tett hontársainak kulturális céljaira.) Ma Laszkary Pálnak igen jó napja volt. A közgyűlésen is nagy tetszéssel fogadta — főleg a tisztviselői kar — felszólalását — most pedig — miután a Budapestre költözött nyug. alapszám: Pongrácz Lajos kösüti fel — valóságos tapasztalattal idézett elő pohárköszöntőt. Nem hagyta azt válna nélkül a hajdani legkitünőbb tisztviselő Pongrácz Lajos. Megköszönte a kitüntetést. Ha Isten áldja őt, a tavaszi közgyűlésen is részt akar venni. Ez most egyszerre megörülték a régi Pongrácz Lajos, Kossuthnak volt tükör. Hozott egy kisú 54, hogy ep ma — midőn a Kossuthhoz intézendő dörözöl iratot egyhangulag fogadta el Hontvármegye közönsége — senki se emlekezett meg a nagy számbólról. Ej, ej! o meglepő, de inkább ó rs. és kir. kamarás. (Minek is tette őt meg Majlátyi br. főispán) Meg azután mit is szólna hozzá a rs. és kir. kamarás bázi ur? Ebből még töstetés, vihar lehetne, G még mindég a nyugodt, esendő idők embere volt.

Hogy tehát a képmása is megmaradjon, de a kecske is jéllakják, toszája végén élettek Bolgár Kendre főjegyzőt, ki Iránka indítványára az állandó választmány javaslát s magát az ódrözöl iratot Kossuth Lajoshoz oly szépen, oly ragyogó tóllal megírta. E meleg megemlékezés, — mely Bolgárhoz lett intézve, de Kossuthnak szólt — viharos eljézésre adott alkalmat!

Végül még egy érdekös kösüntőt mondott főispán házi urak, midőn a bétkés társadalmi együttölt létrehozára: Lestaynszky Sándor, a kormány párt alelnöke és Ivánka Oszkár, az ellenzék elnöke is írtak, amit Ivánka Oszkár rögtön viszonzott. Midőn az éljénzés Iránka nevének felmentésekor elhangzott, szomszédaim úgy látták, sőt megemlékeztek rá, hogy úgy volt, miszerint br. Majlátyi László, a nagytetem felé levő képen süleit befogta és hátat fordított nekünk. **Fugyon Nemat.**

Tanügy.

A Nógrádrármegyei tanítótestület az évi rendes közgyűlését folyó október hó 10., 20. és 21-én Balassa-Gyarmaton tartja meg, melyre a testület tagjai és a tanügy barátait tisztellel meghívja az előkezes.

Szord: 1. nap, október 10-én megérkezés, jelentkezés a városházán, elvállalás. Délután 2 órakor központi választmányi ülés a városháza tanácstermében. Esti 8 órakor előértekezlet ugyanott; utána ismerkedési estély a Balassa-szállóban. 11. nap, október 20-án 8-9-ig mintá-tanítás a városi óvodában, tartja: Dévény Janka óvodó. 9-1-ig közgyűlés a városháza tanácstermében.

Tárgyszorlat. 1. Előzői megújítás és évi jelentés. 2. A múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Emlekezés, néhai Snel János testületi alelnök fölött, tartja: Tháisz Lajos. 4. Megjegyzések az állatok ismeretelésének módszeréhez. Ertekezés: Eichler Jakabtól. 5. Vitatétel: Álló, vagy dőlt irat használjunk-e? Előadó: Kemény Gábor és Szórá János. 6. Jædagógia a romantikában. 7. Irtás és felolvasás: Druga József. 7. Választmányi jelentés a körök és mikódszeréről. 8. Pénztárnok és a számvizsgáló-bizottság jelentése. 9. Bizottságok (Árnyházi és Eötvös-alap, tantervműzeumi, önségélyző-szövetkezeti) jelentései és számadása. 10. Egyéb testületi ügyek tárgyalása. 11. Indulványok. 12. Tisztújítás. 13. A jövő évi közgyűlés helyének kitűzése.

1-2-ig támas-ebéd a Balassa-szálló nagytermében. 2-5-ig a helybeli tanítóterek, megyai mauseum, ker. fogház, megyeházi díszterem, ir. imaház, gazdasági telep megtekintése.

Esti 8 órakor táncestély a Balassa-szálló emeleti helyiségében, a testületi árva- és Eötvös-alap javára.

111. nap, október hó 21-én, reggeli 8 órai rouaton kirándulás Drégelyre, ahol is Wagner István az általa írt „Szondi jellemzése” című dolgozatát olvassa fel. Kedvezőtlen idő esetén a közgyűlés folytatása és befejezése a városháza tanácstermében.

Balassa-Gyarmaton új leányiskola. A vallás és közoktatásügyi magyar kir. Minister úr O Nagyméltósága az évi szeptember hó 30-án kelt 38470. számú magas rendelkezéssel a helybeli állami elemi fiú iskolában alkalmazásban volt Zelenka János tanító helyébe rendez tanítónőt kinevezni mellőztatott oly kikötéssel, miszerint az, az állami iskolahelyiségben csak a leány gyermekeket köteles leand oktatni.

Miről a város nagyrészmű közönsége tudomás és megbízatással végezt azal értesítéssel, miszerint tanítóes leánygyermeküket, kik eddigelő városunkban fennálló iskolák valamelyikébe beíra ninesenek, azoknak az újonnan rendszeresített állami leányiskolába való felvétel iratát folyó hó 10-15-ig az állami iskola igazgató tanítójánál annál inkább jelentkezzenek, közönségen miniaton szűkös ellen, kik leánygyermekük iskolatartásáról gondoskodni elmulasztásának, a törvény szigorja fog alkalmaztatni.

Együttal megjegyeztetik, hogy az állami tanítónő köteles leand a ministeri tanterv szerint az elemi hat osztályt a fiú osztályoktól elkölönítve vezetni s azokból a leánygyermekeket a női kézimunkában rendszeresen oktatni.

H. tájarmat, 1892. október hó 5-án.

Kosztka Mihály, kir. tanfelügyelő.

A közönség köréből.

Tekintetes Szerkesztő ur!

„A Budapesti Hírtap” 1. évi szeptember hó 22-én megjelent 202. számában előírtott ellen írt rágalmak cikkére, melyben a cikkírő által alapítatlan rossz akartú vádakról írtam rágalmavá, igazolásomul mind annak

megszólására letevezett szerkesztőséghez a lejjebb sorakban foglaltakat küldtem be közértelel végezt. A szerkesztőség azonban azt a szept. 29-én kiadott 200-ik számú lapjában egészen röviden vizsgálta a dolog érdemi oldalára kiterjedésedő talán sokak talála.

Miért is írtaletelezés kéresem oda terjed, hegyezedvők bekioldott cikkemmel beres lapjában kiízté tenni, annak megjegyzéssel, hogy mennyiben az illető rendező urak és egy újabb társuk Guber T. Gyula rendező úrral az október 3-án — 273. számban a „Hírtap” alatt, éreken góllakodásukkal és bűvársói eljárás feuegyezkedésével is megérkedtek ellenem elni, és irányban ellenük a további lépéseket magamnak fontanom.

Ki is egyébként ismeretlen kiváló tiszteltem nyilvántatása mellett,

Szárak, 1892. október hó 6-án.

aláíratos szolgálja
Mártonfalvay Gyula,
nár. jár. szolgabírója.

Az öngigazoló cikknek helyt engedre, azt lejjebb egész terjedelmében közlölök:

„A Budapesti Hírtap” 1. évi szeptember 22-én megjelent 202-ik számához tartozó melléklet „Kossuth-Göncöpek a vidéken” című rovatában olvasható szarúki pászoros levélre, mint mellélatlanul rágalmat tartalmazó közeg készírtre érzem magamat a valódi tényállás feldeírítése és a tisztelt nagyközönség előtti igazolás céljából az alábbiakban nyilatkozni; és kérem a tekintetes szerkesztőségét, hogy annak beres lapjában helyt adni sziveskedjék.

Beres lapjában megjelent pászoros levél értelmi szerzőjének kileterlő tudomásom ninc, de azt határozottan állíthatom, hogy azon levél az önépírt rendező gyűlések kebeléből került ki, kik elfogultságukban nemcsak a megtörténtek tényállását legpaznyobb mértékben elferdítve adták elő, sőt nem állították a köztiszteltemben és szeretetben részeseül főispán úrra és az én személynemre a hazafialanság belyegző sáti.

A valódi tényállás ugyanis az alólírt Gúszter Zsigmond és Sotty (igazabb nevén Soltz) Gusztáv a szarúki m. k. adóhivatalnál alkalmazásra levő hivatalnok — továbbá Guber Miksa, Szárakon foglalkozás nélküli tartózkodó egyén — a végre Sztachó József szarúki segédtanító, mint rendezők által a főszerkálbírói hivatalhoz benyújtott kérvényükre s illetőleg bejelentésükre Kossuth Lajos 9-10-ik évi zálelés napjának fáklyás kőmenettel, szónoklatokkal és szarutalokkal való megünneplésére 2402 892. sz. alatt végzésilek 1. évi és hó 18-án engedélyt adtam, s illetőleg a bejelentést az 1879. évi 40. t. cz. 49. §-a értelmében tudomásul vettem, s azon végzésben a rendezőségel egyidejűleg utasítottam, hogy a hivataloktól törvény 78. §-ának rendelkezéséhez képest a körend és ragyon biztonság tekintetéből teendő intézkedésemet szorossan betarják; nem különben köteleességemben híven egyidejűleg felhívtam a szarúki csendőrség-parancsnokságot, hogy az önépírt idején a közrendfenntartására felgyeljen.

Ily előzmények után tehát az önépírt hó 18-án megtartandó volt és hogy az a rendezőség által megálapított terv szerint véghez nem mehetett, abban nem a hivatalos hatalom, de a természetí viszonyok hatalma vetett gátat. Ugyanis hó 18-án mint az önépírt napján Szárakon és vidéken kora reggeltől fogva szél uralkodott, mely körülménnyel fogva azon nap délután 3 óra tájon fönt megvezetett rendezőknek egész tiszteltem tudomásukra adtam, hogy a szélsőség meg nem állapodása esetén a fáklyás menet megtartására kiadott engedélyemet, tekintettel a nagy szárazságra és az országjárte sűrűn előforduló tüzesetkre — visszavonom, mert amint-hogy jogomban áll fáklyás menetek megtartására engedélyt kiadni, épen úgy köteleességemben áll a honpolgárok ragyona felett örökös és a bekövetkező részélt és szerencsétlenség azokról eleve elháritani.

Ezen kijelentésem és intézkedésem ellen Sotty Gusztáv és Guber Miksa rendezők nemcsak határozottan tiltakoztak, sőt kinyilatkoztatták, hogy a fáklyás menetet az időz való tekintet nélkül megtartják; midőn tehát a honpolgárok ragyona részéltől ily engedélytlenséget tapasztaltam már a rendezőség részéről, akkor még inkább tartanom kellett a fáklyás menetben részt veendő zabolatlan és a mélyvetés előbb fokán álló tüzei rakoztat-lankodástól, s épen azért nyomban kijelentettem, hogy a fáklyák meggyújtása esetén nem csak azokat fogom eloltatni, de ily körülmények között minden egyéb utcai önépírt is leállítok; s ízzem azt leginkább azért, mert a ragyonalan rendezőségben nem látok biztosítékot arra nézve, hogy bármily bekövetkező szerencsétlenség este-tere kárterítést nyújthatnaak.

Ezek előre bocsátása és a folytonosan uralgott szél dacára az önépírt felnevezett rendezők vezetésé mellett este 8-9 óra között gyülekeztek, és az ezen célra rendelt 40 darab fáklyának legpaznyobb részét meggyújtották, s a fáklyás menetet megindíták, a gyülekezés helyén a „Hymnusot” elnekeltek, melyet én magyar emberhez illően egész áhítattal végig hallgattam s csak annak elhangzása után vettemm sulyba hivatalommal fogva megállító hatalmamot s a már előbből tett intézkedésemmel és rendelkezésemmel óráig szerződő a fáklyákat eloltatam és a hatóságú intézkedések ily megvezetésé miatt egy a fáklyás menetet, valamint a többi utcai önépírt betiltoltam.

Határozottan valótlán tehát és merő rágalmat a pászoros levél azon kitétele, hogy az önépírt azért tiltakoztam be és azért jöltem az önépírt közsz csendőrekkel, mert az a Szárakon lakó Guber Degenfeld Lajos főispán ur ó mellődzés tetszésével nem találkozik; mert én a főispán úrral az engedély ki — vagy kinev adása iránt, sem személyesen nem beszéltem, sem ílle hivatalos vagy bármiféle utasítást nem kaptam; és a mit tettem, azt önmagamról eszelekedtem a honpolgárok ragyoni jölésének érdekében és a csendőrtől sem rendeltem ki akkor az

önépírt megfélemlítésére, és igeis azok előbből kiadott rendelkezem folytán óskódték az utczákra a közönségs megórása és előfordulható személy elháritása céljából.

Es e helyen nem hagyhatom felmentés nélkül, hogy gróf Degenfeld Lajos főispán ur óm önépírtnek magamra tündöklő hazafiaságra azon rendezőkől írott és elfogultsággal teljes közönségen legpaznyobb árnyékot sem képes vetni s azon személytől nem ejtő; sokkal jobban ismerve van annak önzetlen hazafiasága, és Szárak nagy közeg irányában lépten-nyomon nyílvántott állózat kézzel, minthogy azon megfontolatlanul kijelenté elhárit barnely jölésul és elfogultsággal gondolkzó ember elhígyje; és az ó hazafiaságra azon alaptalan rágalmak ellen védeletem meg is szorul.

Valótlán ezek után az is, hogy én a rendezőségem nyomban felélszögre vontam és előbbébe vettem; azt egyáltalán nem eszelekedtem, minak legpaznyobb tanúsága az, hogy a rendezők és önépírt minden festőtörtéltalás nélkül a lakomára kijelölt vendéglőbe indultak s ott üszeg gyűlék. — reggeli 6 óráig mulattak háborítatlanul. En a fáklyás menet felolvasatása után csak annyit jelentettem ki, hogy a további eljárás az illetékes helyen be fog következni, midőn is Guber Miksa rendező ezen hivatalos eljárásom körében nem állotta velem szembe szállani.

Ezen eljárásom helyességé mellett szöl azon utólag bekövetkezett körülmény is, hogy az önépírt estjén 9 óra tájon a közönségen tüzesetly áttört ki, s hogy az nagyobb mértékben nem öltött csakis a gyors segélynek közönségtől. Kérdem mert már, hogy ha én a fáklyás menetet a csekély kitételrel számlával fedett házak utcáján és ott, hol a tüzesetek különben is oly gyakoriak, megengedem, nem-e engem én a felélszög azért, hogy az uralkodott szélben miért engedtem azt meg? — Határozottan mindenké engem vádolt volna tapintatlansággal és érisztelenséggel s engem vetett volna okát a bekövetkezett szerencsétlenségért, mert a közönség ily esetekben sem is kulatna a szerencsétlenség valódi okát s egyenesen ramutatna a fáklyás általi gyújtásra; mely esetben meg-e lehetett volna még az is, hogy engem az okozott kárért anyagi felelősség terhelne.

En azt hiszem, hogy minden igaz magyar emberhez illően sokkal nagyobb tiszteltem és szeretetel tanúsítottam a 90 éves Kossuth Lajos nagy hazánkba irányában akkor, midőn a fáklyás menetet épen a nagy hazánkba általl annyira szeretett magyar honpolgárok ragyoni jölésé érdekében elítöltam, és midőn előre megfontolt intézkedésemmel a közönségről az elpusztulatlan feuegyezt veszélyt elháritottam; nagyobb tiszteltem és szeretetel tanúsítottam, mint azok, a kik nem törődve a bekövetkező veszedelemmel, elfogultságukban rákon akartak a honpolgárok kárára s tüzei jölétől úzni; nekik ily körülmények között nem a hatóság helyes intézkedése ellen tönneti lett volna köteleességük, de igeis azok kellett volna igyekezni, hogy ha már a nagy hazánkba irányában tiszteltemnek fáklyás menettel kifejezés nem adhatnak, azt más módon róják le, mire sok-igen sok más alkalom és mód kínálkozik és a mire elegetdőt idójük volt akkor, midőn már d. u. 3 órakor tudtak, hogy s fáklyás menet ily ha lesz megtartható.

Es végre is igen elszomorító körülmény az, hogy a hazafiasági hangulatú rendezők és többi önépírt önkénykedéssel vádolják azon hatóságú közönséget, ki hivatalos eljárása körében épen önzetlen hazafiaságból azon kirádozik, hogy a magyar népet a bekövetkező szerencsétlenségől és veszélytől megórája. — A nagy közönség ítéletére bocsájtom annak elháritásait, hogy ezen esetben ki teljesítette hírebbon hazafai köteleességét?

Kívádom, hogy legyenek jó hazák, a kik intézkedésem ellen törték és mutassák meg máskép, hogy a hazafiaságban eagem tulzárnyalnak, akkor közönségsen meg fogok hajolni előttük, de míg ezt nem teszik, addig magamat tartom előnyben.

Enyit kívánam öngigazolásomra előterjeszteni.

Mártonfalvay Gyula,
nár. jár. szolgabírója.

Hírek és közönségek.

Apostoli királyunk Öfelségének nérvánpéna, október hó 4-én a székváros közbán, s a főtüzés egyen magánháza is fel voltak lobogóra. A háladó isteni tiszteltem a rom. kath. templomban tartott meg. Az isteni tiszteltem a hatóságú Scitarszky János alispán vezetésé alatt nagy számban jelentek meg. Az alispán és Kray István törvényesüki elnök díszmagyar ruhában vettek részt az isteni tiszteltem. A honvédség tisztikára Wimer Mihály örmagy vezetésé mellett szintén nagy számban volt jelen. A nagyméltó Klatánszky József káplás celebrált. Az egyházi önépírt emelte kőegyszernek egyik szép duettje, melyet Székelyházi Károly leánya Anna kassasónyaral énekel.

Eljegyzés. Forgách Hona gróf kassasónyaral néhai gr. Forgách József volt főispánunk és dr. gr. Forgáchné szöl. dr. Révay Sarolta leányát, eljegyezte gr. Weiskháim Ferencz. — Zacsó Kezsdó romházi jagerő jegyzt váltott Bara Mariska kassasónyaral, dr. Vinter Lajos városi nagypripost és Zaklami választott püspök unokahágyal.

Áthelyezés. Hoffmann Gyula erdős gyakorok R-Gyarmatonál hason állásban Szepi-Szentgyörgyre helyezettél á.

Fajur István veterán írónk jubileumára nemcsak fűzö tisztelő, hanem bölgyeint is többen készítek. A rendező bizottság a nek számára külön aláírás írt bocsátott ki, melyet az ügy irat feltáratás által hártakint kezelnek. Megjegyzem kívánjuk, hogy csak igen kevés megíró bocsátott ki, s a megírók csak a vidékiel érdekében nyomatnak. Ha tehát valaki megíróhor nem jutna, ezt ne vegye mellőzések.

Kinevezés. László Sándor püspökidegyi alnök

az ipolyai kir. törvényekhez hasonlóan... A k. gyarmati állami elemi iskolában...

U feltevére a fardoni utkáruvulak javára 300 östöt adományozott.

A közegészségügyi bizottság Sötörváry János... elnöklete alatt október hó 5-én álmot tartott...

Bank felvétel. A k. gyarmati lakosok és hitelintézet... valamint a k. gyarmati népnek igénytelensége...

A nagyrádvármegyei múzeumai felső évi... szeptember hóban 514, a legyógyítottak 4349 egyen...

Szalgyabírói cseré. Bathy Béla gépészeti szolgálat... helyes cserélt Obstkücsöri Mész lövegcézárai...

Ferenca-estély. Dr. Feledy Ferenc úbeli főorvos... az jótékonyan nemcsak elbájosítja — tisztelők...

Hibajavítás. Múlt északban a jegyzői változatokra... vonatkozó hírdetésben Turepolyán helyettes...

Nyit-tér.

Közös nyit-tér.

Márai Bernál Henrik dr. ur. ki f. évi szeptember... 16-án elhunyt, a Feneidra, Pesti birtosítók...

Múltán nem intézet a bizalmasított öngazd... as okmányok betartására után mindjárt a legszelvedőbb fel...

U. B. rovatban hírdetéseket nem vállal felelősséget a szerk.

nam mulasztalomban ücsöpte elismerés mel... utján is kifejezni, és nemesül k a z a z... írtatással a közö...

B-Gyarmat, 1892. évi október 4-én.

Berczel László.

HORVÁTH DÁNÓ,

felvétel szerkesztő

1892-1893. évi.

Árverési hírdetményi kivonat.

Az ipolyai kir. törvények, mint telekfelosztási hatóság... kúrháza irad. hogy Márai Erzsébet assz. végrehajtónak...

Kelt Ipolyvágyon, 1892. évi aprilis hó 26-án. Az ipolyai kir. törvények, mint telekfelosztási hatóság.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek... koesi és kárpitos üzletemet Budapestről B-Gyarmatra Szécsényi-utca 364/6...

Kolera ellen! Valódi szegyzardi vörösbőr, valódi borovicska... Fertőztelenítésre. Karbalmész 1/2-los csomagban, karbolsav 20-60%...

KÖZPONTI SZÁLLODA Bpestben, Kerepesi-út és Rottenbiller-u. sarkán... KÖZPONTI SZÁLLODA a központi pályaudvartól 2 perc alatt érhető el...

Üzletnagyoobbítás. Felmérté tisztelettel tetemesen megnagyobbítottam és azt újonnan berendeztem... Hummer Mihály, főszék kereskedő, Kossuth-tér.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek... őszi és téli bel- és külföldi szövetek nagy választékban megérkeztek s igen tisztelt megrendelők...

Árverési hírdetményi kivonat. Az ipolyai kir. törvények, mint telekfelosztási hatóság... kúrháza irad. hogy Márai Erzsébet assz. végrehajtónak...

Ehrenthal testvérek szállítási és bizományi iroda B-Gyarmaton. Házhoz szállítva: I. r. porosz szén métermázsánként... Ehrenthal testvérek.

A tél közeledte alkalmából van szerencsém a t. közönség b. tudomására juttatni, hogy mint mindig az idén is nagy raktárt tartunk a pályaudvarban...